

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 6. Utrùm in Deo sit amor specialis erga se ipsum, & an amor ille sit
charitatis & benevolentiae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

ratio & motivum primum & simpliciter ultimum amandi creaturam rationalem propter bonitatem propriam, & propter eam sic amatam operandi aliquid: sicut est ipsi ratio & motivum primum & simpliciter ultimum volendi vel nolendi quicquid vult vel non vult extra se operari. Hinc omnes actus liberi divinæ voluntatis sunt actus præstantissimæ charitatis; licet non sint omnes ejusdem virtutis specialis actus, sed alius sit actus iustitiæ, alius misericordiæ, &c.

RESPONSIO V.

Deus non amat aequaliter omnia, sed inæqualiter etiam ex parte actus.

Prob. Nam 1. magis æstimativè diligit unum, quàm aliud: cum enim unumquodque objectum æstimer secundum meritum & dignitatem ejus, & inter objecta alia aliis meliora sint, consequens est, ut magis æstimativè afficiatur ad meliora. 2. Magis intensivè per affectum simplicis complacentiæ diligit id, quod magis bonum est & amabile, quia unumquodque placet ei secundum gradum bonitatis & amabilitatis suæ, vel, si vis, secundum gradum, quo participat bonitatem & amabilitatem divinam. 3. Etiam per amorem efficacem magis intensivè diligit unum, quàm aliud, quamvis sint æqualia: nam ex duobus æqualibus uni plus boni vult & facit, quàm alteri: imò ex duobus inæqualibus illud, quod minus est, aliquando amat intensius amore efficaci, quia illi plus boni vult & facit. Sic aliquando minus iusto majora gratiæ beneficia confert, quàm magis iusto. Ergo, &c.

Obj. Deus diligit omnia uno & eodem realiter actu. Ergo diligit omnia aequaliter ex parte actus. *R. neg. consq.* Nam actus ille est virtualiter multiplex, & æquivaler multis actibus realiter distinctis, quorum unus est æstimativè vel intensivè major, quàm alter: unde quatenus æquivaler uni, intensivè major est, quàm quatenus æquivaler alteri: item æstimativè major est, quatenus æquivaler uni, quàm quatenus æquivaler alteri.

Dices. Ergo voluntas divina habet actus inæquales. *R. dist.* Habet in sensu reali, N. Nam in sensu reali habet unicum, æquivalentem, imperfectionibus seclusis, multis actibus realiter distinctis & inæqualibus. Habet in sensu præcisiivo, C. Hoc autem nihil aliud est, quàm voluntatem divinam, sumptam præcisè ut se habet ad objectum minus dignum, esse minus æstimativam, quàm est, si sumitur ut se habet ad objectum dignius; aut sumptam præcisè ut se habet ad unum objectum, esse minus affectivam, quàm est, si sumitur ut se habet ad aliud. In quo non est inconveniens.

Dices. Ergo voluntas divina habet actus finitos saltem in sensu præcisiivo. *R.* hoc esse verum, nec inconveniens. Voluntatem enim divinam habere actus finitos præcisivè, nihil aliud est v. gr. quàm eam sumptam præcisè ut se habet ad hoc vel illud objectum creatum, non esse aliquid positivè infinitum; sed præcindere ab ea infinitudine, quam habet sumpta realiter, & ut est in se, non solum secundum entitatem, quatenus est perfectè infinita in ratione entis, sed etiam secundum quod se habet ad omnia alia objecta creata, tam possibilia quàm existentia, & ad ipsam bonitatem increatam, sub quo respectu est perfectè infinita in ratione æstimantis & complacentis. Nam 1. æstimat bonitatem increatam, in eaque complacet, quantum meretur, & consequenter illam æstimat, in eaque complacet infinitè simpliciter. 2. Objecta alia, quàm possibilia, circa quæ versatur, sunt plura & plura, perfectiora & perfectiora in infinitum, & consequenter ut versatur circa illa simul sumpta, habet gradus complacentiæ & appretiatiōis plures & plures in infinitum non solum extensivè, sed etiam intensivè.

Dices. Imò secundum nos habet actus finitos positivè & realiter. N. *Prob.* Secundum nos sumpta v. gr. ut est ad hunc numero Angelum possibilem, æstimat finitè. *R. dist.* Æstimat finitè ratione virtutis, quasi ha-

Simonnet Theol. Tom. I.

beat tantum virtutem finitam æstimandi, N. Æstimat finitè ratione objecti, quia scilicet objectum habet tantum finitam æstimabilitatem, Subdist. Æstimat finitè per actum realiter distinctum ab aliis, quibus cetera omnia æstimat, N. iterum. Æstimat finitè per actum illum, quo cetera omnia æstimat, etiam ipsam bonitatem increatam, quique proinde in ratione æstimantis infinitus est simpliciter, C. Voluntas igitur divina singula objecta creata, tam possibilia, quàm existentia, æstimat finitè, sed per unum & eundem realiter actum, æstimativè infinitum simpliciter. Quod non est, voluntatem habere actus æstimativè, sive secundum modum æstimandi finitos, nisi æquivalenter, seclusis imperfectionibus.

ARTICULUS VI.

Utrum in Deo sit amor specialis erga se ipsum, & an amor ille sit charitatis & benevolentie.

Nota 1. Amor specialis, gaudium, desiderium & spes inter se distinguuntur. Amor specialis & propriè dictus, est affectus quo voluntas adheret bono præcisè quia bonum est. Gaudium est affectus, quo voluntas delectatur de bono, considerato ut præsentis, & in ejus possessione suaviter quiescit. Desiderium est affectus, quo voluntas prosequitur bonum, consideratum ut absens. Spes propriè sumpta, & ut distinguitur à desiderio, est affectus, quo voluntas fertur in objectum bonum absens & arduum, hoc est, non nisi difficulter obtinendum.

Nota 2. Amor specialis dividitur in amorem concupiscentiæ, & amorem charitatis, seu benevolentie. Amor concupiscentiæ est ille, quo quis amat se ipsum & bona sua, tanquam sua. Amor charitatis & benevolentie est ille, quo quis amat alterum propter ipsum, & bona illius tanquam bona illius, quia sibi complacet in illius persona propter propriam & intrinsecam ejus perfectionem. Hic autem amor vocatur amicitia, hoc est, mutua benevolentia, quando persona amata similiter afficitur ad personam amantem.

RESPONSIO I.

Deus bona sua intrinseca amat amore speciali, & virtualiter distincto à gaudio, & ab omni alio affectu divinæ voluntatis circa Deum.

Prob. Amor specialis est complacentia boni præcisè quàm bonum est, seu præcisè quàm conveniens est amanti. Atqui Deus habet talem complacentiam bonorum suorum intrinsecorum. Ergo, &c. Quod autem hæc complacentia virtualiter distincta sit à gaudio & ab aliis affectibus divinæ voluntatis circa Deum ipsum, & bona ejus intrinseca, *prob.* ex eo quod gaudium & alii affectus divinæ voluntatis circa Deum & bona ejus intrinseca, virtualiter fluunt ab hac complacentia velut à radice: quia, ut docet S. Thomas hic q. 20. ar. 1. in O. Omnes alii motus appetitivi præsupponunt amorem, quasi primam radicem. Nullus enim desiderat aliquid nisi bonum amatum: neque aliquis gaudet nisi de bono amato.

Obj. Ut Deus amaret bona sua intrinseca amore speciali, deberet in illa tendere, ut præcisè à præsentia & absentia. *R. neg.* Sufficit enim ut tendat in illa, quàm sibi bona & convenientia, & in illis, quàm talibus, sibi complacet. Ad hoc autem non requiritur ut represententur præcisè ut bona & convenientia Deo, sive ut represententur ut bona & convenientia Deo, præcindendo ab eorum præsentia & absentia: modò enim intellectus divinus repræsentet illa ut bona & convenientia Deo, potest voluntas divina hoc ipso in illis, quàm Deo convenientibus, sibi complacere, quamvis simul represententur ut existentia & præsentia, & ita voluntas divina non solum amet illa ut Deo convenientia, sed etiam simul & necessariò gaudeat de illis ut existentibus & præsentibus, sicque in illis, quàm talibus, necessariò quiescat jucundissimè.

G p. Dices.

Dices. Actus, quo voluntas divina versatur circa bona Dei intrinseca, est gaudium suavissimum. *R.* esse simul amorem specialem & gaudium suavissimum. Nam voluntas divina per unum & eundem realiter actum amat bona Dei intrinseca, quâ Deo convenientia, & suavissimè gaudet de illis, quâ existentibus & presentibus: sed quia non gaudet de illis, quâ existentibus & presentibus, nisi quia amat illa, quâ Deo convenientia, unus ille & idem realiter actus, quo voluntas divina amat specialiter bona Dei intrinseca, & simul de illis gaudet, æquivaleret, seclusis imperfectionibus, duobus actibus realiter distinctis, quorum unus esset amor propriè dictus, & alter gaudium; unus, nempe amor, esset causa; & alter, nempe gaudium, esset effectus. Unde actus ille, quo voluntas divina amat bona Dei intrinseca, & de illis gaudet, quâ gaudium est, virtualiter præsupponit se ipsum, quâ amor specialis est. Non sunt ergo confundenda in Deo amor & gaudium circa bona Dei intrinseca.

RESPONSIO II.

In Deo amor, quo una persona diligit alteram, est verus amor charitatis, & ita est vera & propriè dicta amicitia inter personas divinas.

Prob. Nam 1. in divinis una persona diligit aliam propter ipsam, & bona illius, quia sibi complacet in illa propter intrinsecam ejus bonitatem & perfectionem. Ergo inter personas divinas est verus amor charitatis & benevolentiae. Hinc Patres dicunt Spiritum sanctum esse charitatem, quâ Pater & Filius se invicem amant. 2. In personis divinis persona amata amantem redamat. Ergo inter personas divinas vera & propriè dicta intercedit amicitia. Et verò ad perfectum conceptum amicitiae satis est, si personæ sint distinctæ, & se mutuo propter se diligant, sive se mutuo diligant per amorem realiter distinctum, ut contingit in personis creatis, quæ habent naturas realiter distinctas; sive se mutuo diligant per unum & eundem realiter amorem, ut contingit in personis divinis, quæ habent unam & eandem numero naturam; quæ unitas & identitas amoris non tollit, sed potius perficit rationem amicitiae, ad quam etiam non requiritur communicatio bonorum & consiliorum, nisi quando deest aliquid melius, bonorum scilicet & consiliorum identitas cum amore mutuo planè necessario, & sic amicitia fomento non indiget.

Quæres 1. Utrum in Deo sit desiderium? *R.* 1. non esse in Deo desiderium circa bona sua intrinseca: desiderium enim non est, nisi circa bonum absens. Sed bona Dei intrinseca necessariò existunt, & pro quolibet instanti excogitabili necessariò presentia sunt Deo. *R.* 2. in Deo desiderium esse circa bona Dei extrinseca, hoc est, circa multa, quæ ad laudem & cultum Dei pertinent, ipsique grata sunt, & quæ, antequàm sint, vult esse; imò multa sunt ejusmodi, quæ vult esse, & tamen hominum culpa nunquam erunt: sic vult omnes homines salvos fieri, & mandata sua servari ab omnibus, & tamen neutrum sit hominum culpa. Ergo voluntas divina multa bona absentia prosequitur. Quod est desiderare.

Quæres 2. Utrum in Deo sit spes propriè dicta? *R.* non esse. Ratio est, quia spes propriè dicta versatur circa bonum arduum speranti. Atqui Deo nihil est arduum & difficile, cum sit omnipotens. Propter eandem rationem desperatio locum habere non potest in Deo: qui enim omnia potest, nihil potest desperare.

ARTICULUS VII.

Utrum in Deo sit odium.

Nota. Duplex est odium propriè dictum, nempe odium abominationis, & odium inimicitiae. Odium abominationis est illud, quo rem aut personam

aliquam averfamur ut malam. Possumus autem tripliciter averfari rem aut personam. 1. Ut malam præcisè. 2. Ut malam nobis. 3. Ut malam alteri. Unde triplex est odium abominationis. Primum, quo averfamur rem, vel personam, ut malam præcisè, opponitur simplici complacentiæ. Secundum, quo averfamur rem, vel personam, ut malam nobis, respondet amoris concupiscentiæ, quo aliquid volumus, ut bonum nobis. Tertium, quo averfamur rem, vel personam, ut malam alteri, respondet amoris benevolentiae, quo bonum alteri volumus, quia bonum ejus est. In secundo & tertio duplex est tendentia, una aversionis contra malum, quod nolumus, & altera prosecutionis circa personam, cui malum nolumus; nobis enim aut aliis malum nolumus, quia nos aut alios amamus.

Odium inimicitiae est illud, quo alicui personæ volumus malum, quia malum ejus est, & quia ipsa nobis displicet: ita ut displicentia illius sit nobis ratio, cur illi volumus malum, quia malum ejus est. In odio inimicitiae duæ sunt tendentiæ, una aversionis contra personam, cui malum volumus; altera prosecutionis circa malum, quod illi volumus, & quod ut bonum nostrum apprehendimus, hoc ipso quod malum illius est. Hinc odium inimicitiae est ex parte odium abominationis, quo averfamur personam, cui malum appetimus; nec ab eo differt, nisi ratione prosecutionis mali, quod appetimus personæ, quam abominamur, & quia eam abominamur. Hinc odium inimicitiae opponitur amoris benevolentiae, quo bonum volumus alicui personæ, quia bonum ejus est, & quia nobis placet: ita ut illius complacentia sit nobis ratio, cur illi volumus bonum, quia bonum ejus est.

RESPONSIO I.

Deus habet formaliter odium abominationis, non solum contra peccata, sed etiam contra peccatores.

Prob. 1. ex Scriptura. Nam dicitur Psal. 44. *Dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem;* & Psal. 5. *Odisti omnes, qui operantur iniquitatem;* & Sapient. cap. 14. *Similiter odio sunt Deo impius & impietas ejus.* 2. Quia odium abominationis est illud, quo res vel persona displicet, ut mala. Atqui non solum peccata, sed etiam peccatores propter peccata displicent Deo: voluntas enim divina, utpotè rectissima, averfatur omnia, quæ aversione digna sunt, & quæ voluntas qualibet rationabiliter averfari potest. Non solum autem peccata, sed etiam ipsi peccatores propter peccata aversione digni sunt: quia non solum peccata mala sunt, sed etiam ipsi peccatores sunt mali propter peccata. Ergo, &c. Unde cum Sapient. cap. 11. dicit Deo: *Diligis omnia, quæ sunt, & nihil odisti eorum, quæ fecisti;* non aliud intendit, quam Deum non ita odisse peccatores, quandiu vivunt, quin sciret desideret eorum conversionem, propter quam illos tolerat, & ad quam dirigit pœnas, quas illis infligit, illique misericorditer ignoscit, si tandem convertantur.

RESPONSIO II.

Deus etiam propriè & formaliter odit peccatores odio inimicitiae.

Prob. 1. ex Script. Nam Psal. 8. dicitur: *Perfecisti laudem propter inimicos tuos.* Quod verbum, *inimicos tuos*, sumi debet activè, non solum ex parte peccatorum, qui oderunt Deum, sed etiam ex parte ipsius Dei, qui odit peccatores, & ex illorum displicentia vult illis malum, quâ malum illorum est. 2. Nam Deus amat iustos amore amicitiae, sibi complacendo in illis propter gratiam sanctificantem, & ex tali complacentia volendo illis vitam æternam & alia supernaturalia bona, quia sunt illorum bona. Ergo pariter odit peccatores odio inimicitiae propter peccata, sibi in illis propter peccata displicendo, & ex tali displicentia volendo illis pœnam, quâ illorum pœna est. Quod præcipue verum est de damnatis, & aliis reprobis adhuc viventibus, quibus pro eo instanti, pro quo ab æterno videt illorum finem